

ΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΡΟΪΣΑΓΓΕΛΕΑΣ

ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αθήνα [1-6 Ιουλ. 1993

Αριθμ. Γνωμοδ. 4

Προς

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης

Έχω την τιμή να σας γνωρίσω, απαντώντας στο 68404/27.7.1990 έγγραφο σας, που περιήλθε σε μένα από το αρχείο του άλλοτε Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, Ανδρέα Φλούδα, ότι η γνώμη μου για τα θέματα που θίγατε σ' αυτό είναι η ακόλουθη:

Α' - Απονομή χάρης για αποφάσεις αλλοδαπών

δικαστηρίων

1. Το ερώτημά σας, επί του οποίου διατυπώθηκε το δεύτερο μέρος της 5/3.7.1990 γνωμοδοτήσεως της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου [Αντεισαγγελέας Αρείου Πάγου Δημ. Βλάχος], ήταν εάν είναι επιτρεπτή η απονομή χάρης σε ημεδαπό που καταδικάστηκε από αλλοδαπό δικαστήριο και αμνηστεύτηκε μετά η πράξη από τον αλλοδαπό νόμο. Με τη γνωμοδότηση εκείνη διατυπώθηκε η γνώμη, χωρίς να γίνεται αναφορά στην ειδική περίπτωση κατά την οποία η αλλοδαπή απόφαση έχει "νόμιμες συνέπειες" και στην Ελλάδα, ότι, κατά την έννοια της σχετικής διατάξεως του άρθρου 47 παραγρ. 1 του Συντάγματος, καταρχήν και γενικά η απονομή χάρης ως προς τις ποινές, ειδικότερα δε η άφεση η μετατροπή και ο μετριασμός της ποινής, και η

άρση των κάθε είδους νομίμων συνεπειών τους αφορούν τις αποφάσεις των ελληνικών δικαστηρίων και όχι εκείνες των αλλοδαπών. Η εκδοχή ότι η Ελληνική Πολιτεία δικαιούται να απονέμει χάρη και για αποφάσεις του αλλοδαπού δικαστηρίου, βρίσκεται σε πρόδηλη αντίθεση προς την κυριαρχία του ξένου κράτους. Πέραν του ότι στην περίπτωση του σχετικού ερωτήματός σας η χάρη ήταν χωρίς αντικείμενο, αφού η αμνηστεία είχε εξαλείψει το αξιόποινο. Επομένως η άποψη που διατυπώνεται στην προαναφερόμενη γνωμοδότηση είναι σωστή και αποτελεί τον κανόνα, δεν συντρέχει δε κάποιος λόγος να απομακρυνθεί από αυτήν τώρα η Εισαγγελία του Αρείου Πάγου.

2. Με το έγγραφό σας που σημειώνω στην αρχή του παρόντος διατυπώνεται ερωτηματικά μεν αλλά με σαφήνεια η αποψη σας ότι προκειμένου περί αποφάσεων αλλοδαπών, οι οποίες κατά την Ελληνική νομοθεσία ή σύμφωνα με διεθνείς συμβάσεις που επικύρωσε και η Ελλάδα, επιφέρουν και έννομες συνέπειες και στη χώρα μας, είναι δυνατή η άρση των συνεπειών αυτών δια της απονομής χάρης από την Ελληνική Πολιτεία. Πράγματι το άρθρο 47 παραγρ. 1 του Συντάγματος δεν διακρίνει μεταξύ αποφάσεων ημεδαπών και αλλοδαπών δικαστηρίων, ο δε περιορισμός καταρχήν του δικαιώματος μόνο στις αποφάσεις των ελληνικών δικαστηρίων οφείλεται στο

γεγονός ότι αυτές κατεξοχήν επιφέρουν έννομες συνέπειες στην ελληνική επικράτεια. Πανίως γίνεται

απορροήν με τη διαδικασία της χάρις είναι είτε

εκείνες που καθορίστηκαν με την απόφαση είτε άλλες που προβλέπονται από τον νόμο ως συνέπεια της

καταδικαστικής αποφάσεως (Στ.Παραρά-Σύνταγμα 1975 Ι άρθρο 47). Είναι δυνατόν, όμως, μία αλλοδαπή καταδικαστική απόφαση να επιφέρει έννομες συνέπειες και στην Ελλάδα, σύμφωνα προς την Ελληνική νομοθεσία ή προς διαθνή σύμβαση που επικύρωσε η Ελλάδα. Η ορθή έννοια της ανωτέρω συνταγματικής διατάξεως είναι ότι η απονομή χάρις είναι δυνατή καταρχήν προκειμένου περί των αποφάσεων των ελληνικών δικαστηρίων, αλλά είναι επίσης δυνατή και για αποφάσεις αλλοδαπών δικαστηρίων στις περιπτώσεις κατά τις οποίες, σύμφωνα προς την ελληνική νομοθεσία, επιφέρουν έννομες συνέπειες στην Ελλάδα και μόνο ως προς τις συνέπειες αυτές. Είναι προφανές ότι στην ειδική αυτή περίπτωση δεν θίγεται η κυριαρχία του ξένου κράτους, αφού πρόκειται για έννομες συνέπειες που επέρχονται στην Ελλάδα και κατά την νομοθετική κυρίαρχη θέληση της Ελληνικής Πολιτείας.

3. Έρεισμα για την εκδοχή αυτή περί της δυνατότητας άρσεως των νομίμων συνεπειών καταδικαστικών αποφάσεων και αλλοδαπών δικαστηρίων παρέχει και το άρθρο 12 της από 21.3.1983 Συμβάσεως του Στρασβούργου για την μεταφορά των καταδίκων, που

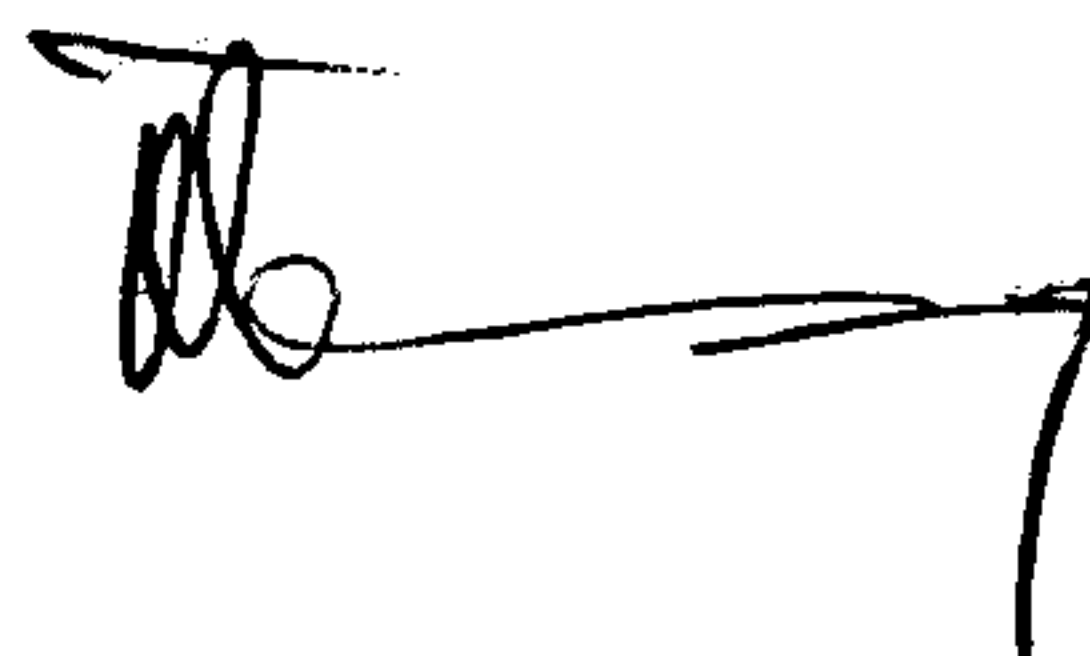
1. Σύμφωνα προς το άρθρο 12 της ανωτέρω διεθνούς συμβάσεως "Κάθε μέρος μπορεί να απονέμει χάρη, να χορηγεί αμνηστία ή μείωση της ποινής, σύμφωνα με το Σύνταγμά του ή τους νόμους του". Κατά την έννοια της διατάξεως αυτής τόσο το κράτος από δικαστήριο του οποίου εκδόθηκε η καταδικαστική απόφαση όσο και εκείνο στο οποίο μεταφέρθηκε ο κατάδικος για εκτέλεση της ποινής (κράτος καταδίκης και κράτος εκτελέσεως αντιστοίχως, κατά το άρθρο 1 της συμβάσεως), δικαιούνται να απονέμουν χάρη, να χορηγούν αμνηστία και να μειώνουν τις ποινές σύμφωνα προς τους όρους που θέτει η νομοθεσία τους. Ενώ προκειμένου περί της δυνατότητας επαναλήψεως της διαδικασίας (άρθρα 525 επ.ΚΠΔ) το άρθρο 13 της συμβάσεως αναθέτει αποκλειστική δικαιοδοσία στο κράτος καταδίκης.

2. Η άφεση ή ο μετριασμός των ποινών δια της απονομής χάρης στις περιπτώσεις μεταφοράς καταδίκων, σύμφωνα με την ανωτέρω σύμβαση, από πλευράς Ελλάδας θα πραγματοποιηθεί κατά τη διαδικασία του άρθρου 47 παραγρ.1 του Συντάγματος. Ενώ είναι διαφορετικό το θέμα της προσαρμογής, μείωσης ή μετατροπής της ποινής, κατά τα άρθρα 10 και 11 της ίδιας συμβάσεως, αφού πρόκειται για δικαιοδοσία που αποβλέπει στην προσαρμογή της ποινής που επέβαλε η αλλοδαπή απόφαση στους όρους της ελληνικής ποινικής νομοθεσίας, αρμόδιο δε προς τούτο είναι το Τριμελές Πλημμελειοδικείο Αθηνών ή του τόπου κρατήσεως του καταδίκου κατά

περίπτωση. Συνεπώς είναι δυνατή η απονομή χάρης
(άφεση ή μετριασμός ποινής) με Π.Δ. και μετά την
διαμόρφωση της ποινής σύμφωνα με τα άρθρα 10 και 11
της σύμβασης.-

Ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Ηλίας Σπυρόπουλος